

• Мінскі метрапалітэн і дырэкцыя ІІ Еўрапейскіх гульняў рэалізавалі сумесны праект па брэндзіраванні вагонаў метро да буйной спартыўнай падзеі, якая адбудзецца ў сталіцы ў чэрвені, паведамлілі БелТА ў прэс-службе фонду Гульняў. На дзвюх лініях падземкі курсуе па адным саставе з аформленымі ў стылістыцы ІІ Еўрапейскіх гульняў бартамі. На двух вагонах прадстаўленыя 15 відаў спорту (15 лісянят Лёсікаў у адпаведным спартыўным адзенні), а таксама лагатып форуму, адрас афіцыйнага сайта і хэштэгі гульняў. На астатніх вагонах размешчаны налlepкi-стыкеры з інфармацыяй аб спартыўнай падзеі і яе дэвізы.

• Турыстычныя арганізацыі Мінска ў 2018 годзе аказалі паслугі 116,5 тыс. замежных грамадзян, якія наведалі Беларусь. Для параўнання: у 2017 годзе ў складзе арганізаваных груп сталіцу наведалі 98,7 тыс., у 2016-м — 88,2 тыс. іншаземцаў, паведамлілі БелТА ў галоўным статыстычным упраўленні сталіцы. Больш за ўсё гасцей прыбыло з Расіі — 67,5 % ад агульнай колькасці. Сярод іншых краін лідзіруюць Латвія, Літва, Польшча, Іспанія, Кітай, Ізраіль, Вялікабрытанія, Германія, Ірак, Эстонія. Сярэдняя працягласць знаходжання турыстаў у горадзе складала чатыры дні.

Што датычыцца ўнутранага турызму, то прадрпрыемствы турыстычнай галіны абслужылі 26,5 тыс. турыстаў (у 2017 годзе — 23,3 тыс.) і 112,6 тыс. экскурсантаў (110 тыс.).

Аты-баты

АДТЭРМІНОВАК — МЕНШ, ВЫГОД — БОЛЬШ

Тэма скарачэння колькасці адтэрміновак ад службы ў арміі ўжо не раз абмяркоўвалася на самым вышэйшым узроўні. Прычынай гэтага стала тое, што ў 2018 годзе было прызвана ў армейскія шэрагі менш маладых людзей, прыдатных па стане здароўя, чым планавалася. Ды і за апошнія дзесяць гадоў колькасць прызыўнікоў, якія стаяць на ўліку ў ваенкаматах, скарацілася ўдвая. Прычыну трэба шукаць у эканамічных катаклізмах 1990-х гадоў, лагічным наступствам якіх стала імклівае скарачэнне нараджальнасці.

Кіраўнік дзяржавы асабіста звяртаў увагу, што гэтая сітуацыя негатыўна адбіваецца на нацыянальнай бяспецы Беларусі.

— Цяпер Узброеныя Сілы Беларусі камплектуюцца па змяшаным прынцыпе, — адзначыў **начальнік галоўнага арганізацыйна-мабілізацыйнага ўпраўлення — намеснік начальніка Генеральнага штаба Узброеных Сіл Аляксандр ШКІРЭНКА.** — У шэрагі вайскоўцаў трапляюць як дабравольцы па кантракце, так і прызыўнікі па абавязку. Менавіта такая сістэма найбольш мэтазгодная для нашай краіны з улікам абарончай дастатковасці і эканамічных магчымасцяў.

Міністр абароны Андрэй Раўкоў раней ужо анансаваў магчымыя змены ў заканадаўстве, што датычацца прызыву ў войска. Напрыклад, прапаноўвалася выдаваць адтэрміноўкі на вучобу ўсяго адзін раз — гэта значыць, закрыць тэму «вечных студэнтаў». Акрамя таго, было агучана меркаванне, каб студэнт, які да вучобы звольніўся ў запас, меў у навукальнай установе некаторае прывілеі — напрыклад, пераважнае залічэнне ў шэрагі студэнтаў і засяленне ў інтэрнат, а таксама пры размеркаванні.

Па даных Міністэрства абароны, цяпер у Беларусі налічваецца 47 катэгорый грамадзян, якія не прызываюцца на тэрміновую ваенную службу або ў рэзерв. Пры гэтым у іншых краінах, дзе захоўваецца прызыў, іх менш. Напрыклад, ва Украіне іх 30, а ў Казахстане і наогул 18.

— Ваеннае ведамства па ўзгадненні з іншымі дзяржаўнымі органамі лічыць найбольш мэтазгодным шлях скарачэння адтэрміновак, звязаных з працягам адукацыі, — падкрэсліў **выконваючы абавязкі начальніка ваенна-медыцынскага ўпраўлення Міністэрства абароны Дзмітрый АЛЬХОВІК.** — Акрамя таго, разам з Міністэрствам аховы здароўя зараз ідзе работа, закліканая ўдакладніць крытэры дыягностыкі па некаторых захворваннях падчас медыцын-

скага агляду. Гэта робіцца для таго, каб выключыць некаторыя суб'ектыўныя фактары падчас вызначэння прыдатнасці юнака да службы. Значных змен у сістэме адбора грамадзян па стане здароўя не будзе. Міністэрства абароны зацікаўлена ў тым, каб у шэрагі Узброеных Сіл не быў прызваны ніводны чалавек, які не можа служыць па стане здароўя.

— Мы падрыхтавалі шэраг захадаў, якія дазваляць павысіць сацыяльны статус ваеннаслужачых тэрміновай службы, — паведаміў **намеснік начальніка ўпраўлення інфармацыі ўпраўлення ідэалагічнай работы Міністэрства абароны Дзясніс ФЁДАРАЎ.** — Акрамя ўжо названых раней мер, мы прапануем уключыць перыяд тэрміновай службы ў мінімальны страхавы стаж, а таксама абмежаваць прыём на службу ў дзяржаўныя органы і ваенізаваныя арганізацыі тых, хто не мае за плячыма салдацкага мінулага. Таксама мы звярнулі ўвагу на працаўладкаванне маладых людзей пасля таго, як яны адслужылі ў арміі. Цяпер гарантыя на ранейшае месца працы распаўсюджваецца толькі на дзяржаўныя арганізацыі. Мы ж прапануём пашырыць яе і на прыватны сектар.

Валяяр'ян ШКЛЕННІК.

Грошы

НОВАЕ Ў ЗАРОБКАХ

Зацверджана базавая стаўка для аплаты працы бюджэтнікаў

Урадам зацверджаны новая тарыфная сетка і базавая стаўка для аплаты працы работнікаў бюджэтнай сферы. Памер стаўкі складзе 180 рублёў. Адпаведная пастанова Савета Міністраў ад 28 лютага 2019 года № 138 была апублікавана на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале.

Нагадаем, што налічваць заробкі па новай сістэме будуць з 1 студзеня 2020 года.

Акрамя работнікаў бюджэтных арганізацый, змены закрануць таксама работнікаў арганізацый, якія атрымліваюць дзяржаўныя субсідыі і чые супрацоўнікі прыроўненыя да бюджэтнікаў.

Мяркуюцца, што новая структура аплаты працы будзе прасцейшай: яна складаецца з акладу, стымулюючых выплат (надбаўкі, прэміі), кампенсавальных выплат (даплаты). Таксама ў кіраўнікоў бюджэтных арганізацый будзе больш магчымасцяў па стымуляванні працы работнікаў, у тым ліку і ў выплале прэміі і надбавак.

Святлана БУСЬКО.

Да нарыхтоўкі бярозавага соку ўсё гатова

Сіноптыкі абяцаюць пацяпленне, а значыць недалёка той час, калі можна будзе паласавацца бярозавым сокам.

Як паведамлілі ў Магілёўскім вытворчым лесагаспадарчым аб'яднанні, сёлета плануецца нарыхтаваць каля 2000 тон гэтага смачнага напою. Але ўсё будзе залежаць ад працягласці вегетацыйнага перыяду. Летась, напрыклад, сабралі сумеснымі намаганнямі каля 1600 тон. На сёлетні ўраджай планы такія: 700 тон накіраваць у Літву, яшчэ столькі ж рэалізаваць насельніцтву, астатняе перадаць на прамысловую перапрацоўку.

Улічваючы, што перыяд нарыхтоўкі соку невялікі, насельніцтва не перашкодзіць загадзя паклапаціцца пра вітамінны запас — патэлефанаваць у найбліжэйшы лягас па месцы пражывання і заказаць пажаданы аб'ём. Там жа раскажуць, як можна нарыхтаваць сок самастойна. Што датычыцца барахтоўшчыкаў, то яны, як той казаў, ужо ў найбольш гатоўнасці. Пакеты, жалабкі, цыстэрны — усё гатова для таго, каб пачаць дзейнічаць. На працягу апошніх некалькіх гадоў лідарам па нарыхтоўках застаецца Асіповіцкі лягас. Летась тут сабралі амаль палову ўсяго соку па вобласці. І сёлета плануецца сабраць каля 1100 тон. Дарэчы, для насельніцтва, растлумачылі ў Асіповіцкім вопытным лягасе, бярозавы сок будзе каштаваць прыкладна 14 капеек за літр. Пра якасць прадукту можна не хвалявацца. Першыя партыі соку праходзяць жорсткі кантроль на знаходжанне ў ім радыёнуклідаў і іншых непажаданых рэчываў.

Нэллі ЗІГУЛЯ.

На градус вышэй нормы?

Сакавік сёлета чакаецца цяплейшым, чым звычайна. Мяркуюцца, што сярэдняя тэмпература паветра па краіне ў гэты месяц будзе 1 градус вышэй кліматычнай нормы (яна складае ад мінус 1,4 да плюс 2,2 градуса). Месячная колькасць ападкаў будзе каля сярэдніх шматгадовых значэнняў (кліматычная норма 32—51 мм).

У першай палове сакавіка прагназуецца такое надвор'е, калі цяпло днём можа чаргавацца з марозам уначы. А ўсё таму, што асноўны ўплыў акажуць атмасферныя франты і паветраныя масы, якія будуць паступаць з Заходняй Еўропы. «А ў другой палове месяца, паводле нашых разлікаў, надвор'е будзе фарміравацца за кошт антыцыклонаў, таму ападкаў чакаецца менш і толькі ў асобныя дні, а тэмпературны фон будзе адпавядаць кліматычнай норме і нават перавышаць яе», — адзначыў начальнік службы ў прэс-цэнтры БелТА. Якраз у трэцяй дэкадзе сакавіка прыйдзе істотнае пацяпленне.

У пяцёрцы самых цёплых гадоў

Спецыялісты падлічылі, што мінулы год заняў чацвёртае месца ў ранжыраваным шэрагу назіранняў (ад найбольш халоднага) з 1945 года. Сярэдняя тэмпература паветра складала плюс 7,9 градуса, што на 1,2 градуса вышэй нормы. У большасці месяцаў (у 10 з 12) адзначалася дадатная анамалія тэмпературы паветра.

Адной з галоўных асаблівасцяў 2018 года з'яўлялася працяглае кліматычнае лета (перыяд з сярэднясутачнымі тэмпературамі паветра вышэй 14 градусаў), якое доўжылася больш за чатыры месяцы. Яно пачалося 29—30 красавіка, амаль на месяц раней сваіх звычайных тэрмінаў, і скончылася 22—23

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Фота Андрэя САЗОНАВА

верасня, прыкладна на дзве дэкады пазней звычайнага.

У мінулым годзе ў сярэднім па краіне выпала 581 мм ападкаў, або 90 % нормы. Найбольш вільготным месяцам быў ліпень. Тады колькасць ападкаў складала 147 мм, або 173 % ад нормы. А самым сухім аказаўся лістапад, калі за месяц выпала 21 мм ападкаў, або 46 % ад нормы.

У Брэсцкай вобласці трактары ўжо выйшлі ў поле

Аграметэаралагічны ўмовы для перазімоўкі азімых пасеваў і шматгадовых траў на тэрыторыі краіны складваюцца неадназначна, а далейшы іх стан будзе залежаць ад пачатку вясны, паведаміла **начальнік аддзела аграметэаралогіі службы гідралогіі і аграметэаралогіі Белгідрамета Кацярына ІСТОМІНА.**

Некрытычныя нізкія тэмпературы, якія адзначаліся ў пачатку зімы і ў асобныя перыяды ў студзені — лютым, у прынцыпе не павінны былі нанесці шкоду азімым, таму што быў дастатковы снежны полаг, каб іх абараніць. У той жа час, калі казаць пра азімы рапс, які з'яўляецца далікатнай культурай, то магчымыя яго пашкодванні. Асабліва на паўднёвым захадзе краіны, таму што ў перыяд пахаладання там снежны полаг быў невысокі — меншы за 5 сантыметраў.

А вось у цэнтральных, паўночных і ўсходніх раёнах да гэтага часу захоўваецца снежнае покрыва, а тэмпература на глыбіні залягання вузла кушэння азімых на працягу зімы практычна

заўсёды была дадатнай і вагалася ў межах ад 0 да плюс 1 градуса. У выніку збожжавыя культуры вельмі інтэнсіўна расходвалі пажыўныя рэчывы, што прывяло да іх паслаблення. Пасевы на многіх палях пакрыліся снежнай цвіллю. «Далейшы стан азімых залежыць ад таго, як будзе развівацца вясна. Вельмі важна, ці хутка прыйдзе цяпло, ці будзе сонца, ці выпадзе яшчэ снег, — сказала Кацярына Істоміна. — У цэлым мы не б'ём трывогу. Лепш за ўсё, вядома, азімыя выйдучь з зімоўкі ў Брэсцкай і Гродзенскай абласцях, дзе практычна няма пашкоджанняў. Некалькі горш сітуацыя складаецца ў цэнтральных і паўночна-ўсходніх раёнах». Напрыклад, у Віцебскай вобласці ўжо зараз ёсць найбольшыя плошчы (да 8—10 %) з павышанай зрэджанасцю і гібеллю азімых збожжавых культур, якія неабходна перасяваць.

Вяснова-палявыя работы сёлета пачнуцца своечасова. «Па паўночным захадзе снегу ўжо няма даўно. У Брэсцкай вобласці трактары выйшлі ў поле, падсяваюцца травы, уносяцца ўгнаенні. Паўночны ўсход пакуль знаходзіцца пад снегам. Моцных маразоў быццам бы не чакаецца, тэмпературны фон будзе павышацца. Як і ва ўсе гады, поўдзень краіны выйдзе на сяўбу ранніх яравых ужо да канца сакавіка, а поўнач — у пачатку красавіка», — адзначыла Кацярына Істоміна.

Верагоднасць прагнозаў 97 %

За два гады верагоднасць прагнозаў Белгідрамета вырасла. Калі ў 2017-м яна бы-

ла 92—94 %, то цяпер — 97 %. Адна з важных прычын паляпшэнняў — тэхнічная мадэрнізацыя, якая закранула сферу дзейнасці сіноптыкаў, паведаміў **начальнік цэнтра Раман ЛАБАЗНОЎ.**

Летась пачалі ствараць сетку радыёлакацыйных назіранняў. Радыёлакатар устаноўлены ў аэрапорце Віцебска. У сталіцы разгорнуты цэнтр кіравання радыёлакацыйнай сеткай, якая ўключае ў сябе таксама Гомельскі і Мінскі радары. У бягучым годзе пабудуюць радар у Гродне, у 2020-м — у Брэсце. Такім чынам, уся тэрыторыя краіны будзе пакрыта радыёлакацыйным полем. Нашы сіноптыкі ў рэжыме анлайн будуць бачыць стан атмасферных працэсаў, што асабліва важна для звышкароткатэрміновага прагназавання ў навалініцанебяспечны перыяд.

У мінулым годзе ўвялі ў эксплуатацыю комплекс метэаралагічных і аэралагічных назіранняў у Мінску ў раёне Уручча. Тут упершыню ўкаранены інтэграваны падыход функцыянавання розных сетак назіранняў. Аднавілася радыёзندانаванне атмасферы ў сталіцы, якое спынілася ў 1998 годзе з-за рамонту будынка абсерваторыі і дэмантажу абсталявання. На тэрыторыі комплексу ўведзены ў эксплуатацыю адзіны ў краіне тэмпературна-ветравы прафілямер у мабільнай версіі. Выкарыстанне такога роду абсталявання дазваляе ў рэжыме рэальнага часу рабіць бесперапынны маніторынг параметраў ветру і тэмпературы ў ніжніх пластах атмасферы для прагназавання небяспечных метэаралагічных з'яў.

Таксама спецыялісты Белгідрамета працуюць над мабільнай праграмай «Надвор'е ў кішэні» для платформ Android. Яна дае інфармацыю аб фактычным надвор'і, гідралагічнай, аграметэаралагічнай і радыяцыйна-экалагічнай абстаноўцы ў населеных пунктах краіны. Пакуль праграма працуе ў тэставым рэжыме.

Сяргей КУРКАЧ.